

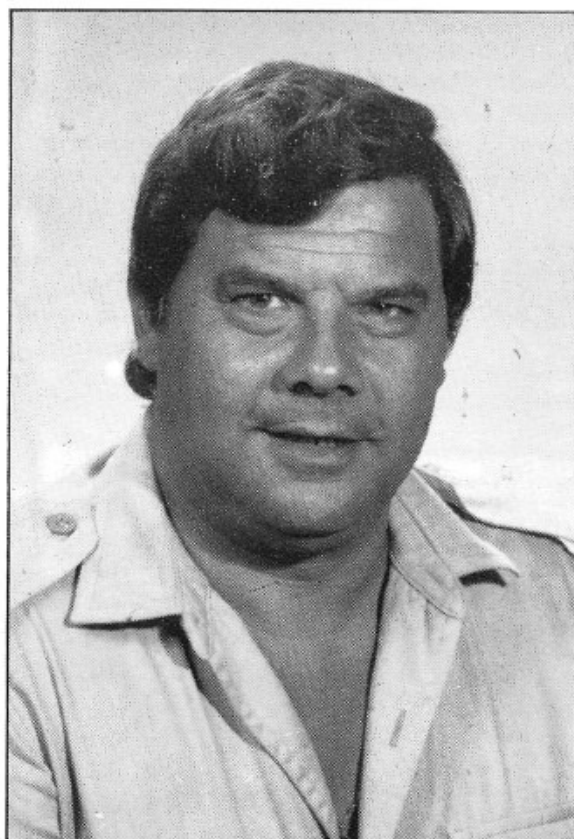
REVISTA DE L'OBRA CULTURAL BALEAR

Es Molí Nou

**PRENSA
CORONA**

VILAFRANCA, MAIG 1989 NÚMERO 34

El proper 2 de juny es complirà el Xè Aniversari de la seva mort.

LITO SANSÓ, DEU ANYS EN EL RECORD

El C.E. Vilafranca i el C.E. Andraitx foren els dos grans clubs del popular jugador vilafranquer que a l'any 1957 debutà en el R. Mallorca.

Amb ell com entrenador el Vilafranca conegué la seva millor temporada l'any 78 quan el club jugà la lliga d'ascens a la III Divisió.

CARTES

BÚSTIA

ENCARA ARA, «PUTA MALLORQUIN»

Sr. Director

Adjunt li enviam un escrit, per publicar a la secció "Bústia", que denuncia una actuació poc afortunada de la Policia Nacional.

El fet de pregar-li que la publiqui, no es deu a cap esperit de venjança, sinó al de donar a conèixer una situació que hauria de ser totalment anormal i que fa que, encara ara, hàgim de parlar de normalització lingüística i defensar una vegada més l'ús de la nostra llengua, ja emprada pels nostres avis i redebessavís, en el nostre país.

Atentament, Pere Massutí Ramis. Predi s'Olivaret, Selva.- Llorenç Massutí Nicolau. Carrer Manuel Guasp 5, 3a. Palma.

Palma de Mallorca, 14 d'abril de 1989.

Senyor,

Denunciam des d'aquí un fet que succeí el passat dia 6 d'abril: és prou representatiu de la situació lingüística i social que patim els ciutadans mallorquins "salvaguardats" per la Policia Nacional.

Aquesta mateixa carta l'adreçam als

següents diaris: "Balears" "Diario de Mallorca", "El Día 16", "Ultima Hora", "Avui", "El País" i "Diari de Barcelona" entre d'altres. Tan de bo que els nostres diaris la publiquin!

El jove mallorquí Pere Massutí de 26 anys, fou amenaçat i portat a Comissaria per contestar a una parella de la Policia Nacional en català, llengua que, a més de ser la seva pròpia, és oficial a les Illes.

Els fets succeïren així: després d'aturar-lo en mig del carrer del Sindicat cantonada Llongeta, a les 4,30 hores, li demanaren que s'identificés (cosa que féu amb el document d'identitat) i davant la seva negativa a parlar en català i argumentar que tenia dret d'usar la nostra llengua a casa nostra i en tot moment, el "catxearen" d'alt a baix i l'insultaren. La situació entre Pere i els dos agents es continuà fent tensa, fins que va arribar a un punt on ell els demanà la seva identificació com a policies. No ho feren i aleshores li digueren que l'afer es resoldria a la Comissaria, on se l'emportaren.

Per entrar aquí el s'empentejaren de mala manera, i un d'ells es tregué la porra i digué: "te voy a partir las costillas".

En mig de sis policies, dins una sala, fou víctima una altra vegada d'insults, d'escarnis i de tota casta de befes: "Polaco", "hijo de puta", "puta mallorquin", "no te quedará ni un hueso sano"...

Cap dels sis policies tampoc no es volgué identificar.

Quan va demanar què podia fer per denunciar el tracte que havia sofert, li digueren que, "si lo hacía en español podía dirigirse allí mismo en Denuncias y si lo hacía en catalán o mallorquin que fuera al Juzgado de Guardia, al Consell o donde quisiera".

El mateix dia fou presentada la corresponent denúncia al Jutjat de Guàrdia.

Tenim proves que no tots els policies nacionals actuen d'aquesta manera; els qui no ho fan així, que no se sentin al ludits.

Atentament,

P. Massutí i Ll. Massutí

BAR EL CRUCE

**PRIMERES COMUNIONS, BATEIGS,
ANIVERSARIS**

**Especialitat en: Arròs brut. Sopos, Porcella, Callos.
Frit Mallorquí, LLengua.**

DISSABTES I DIUMENGES OBERT

Ctra. Palma-Artà, km 41
Tel. 560073 Vilafranca

SOM ESTRANGERS A CA NOSTRA?

Gairebé per força, en la present editorial, ens veim obligats a tractar una vegada més el tema de la nostra llengua. Simplement pel fet de que en les darreres setmanes, una sèrie d'accions del més pur estil vandàlic, han trepitjat les senyes d'identitat - d'un poble que poc a poc va cercant el camí del diàleg per resoldre els seus problemes, siguin del caire que siguin. La llengua catalana, com a base fonamental de la nostra cultura s'ha vista discriminada per l'actuació d'uns malanomenats "policies" que humiliaren a un jove mallorquí el passat 6 d'abril, per identificar-se en la seva pròpia llengua. Basta pegar un cop d'ull a la carta que hem rebut i que publicam en aquestes mateixes pàgines per entendre que d'alguna manera s'intenta fer-nos sentir estrangers a casa nostra. En un estat democràtic és impermissible que actuacions que atenten contra els drets dels ciutadans, no trobin deguda resposta dels responsables de mantenir la confiança de la gent en les institucions que teòricament han de defensar-la.

Una altra acció, de més ressó informatiu, ha estat l'atemptat contra el repetidor d'Alfàbia de la Televisió Catalana TV3, que es veu a Mallorca gràcies a la iniciativa d'algunes entitats culturals preocupades pel tema de la normalització del català. El seu treball a favor de la llengua sembla que ha molestat a algunes ments deformades, que intenten fer una guerra sense enemics reals. Perquè el temps actuals ens han d'ensenyar a no haver d'esfondrar la casa del veïnat, quan intentem fer la nostra. La convivència de dues llengües, el bilingüisme, en un mateix territori és un repte que ha d'assumir la mateixa societat partint d'un principi pedregat des d'alguns fronts espanyolistes vestits amb intencions aniquiladores. No fa molts dies, sortia pels diaris regionals un fanàtic del "Circulo Mallorquí" dient que prendria foc a tots els catalanistes, després de ser detingut com presumpte autor a l'atemptat al repetidor de TV3. Lògicament, revelacions com aquestes no tenen cabuda dins els contextes socials presents. Les idees anticatalanistes, es comencen a sentir impotents davant l'acceptació lenta però encoratjadora, de la llengua catalana, amb les nostres diferenciacions i modalitats del català del Principat, dins la societat de les illes.

La lluita més estèril és aquella que per imposar la seva "raó" ha d'emprar qualsevol mètode exterminador amb tot allò que suposa una barrera, un obstacle, en el camí de la pròpia incredulitat. Per desgràcia, encara vivim un temps on els extremismes, la radicalització i en definitiva, qualsevol casta de fanatisme, contagien les ments més abocades a la simplicitat de la ignorància més estúpida. I també per desgràcia, com tot mal social, els seus canals de contagi es presenten de forma molt diversificada.

"Santa Bàrbara" número 100

El darrer diumenge de maig la revista "Santa Bàrbara", celebrà l'edició del seu número 100 en un ambient de festa major i amb la publicació d'un número especial per commemorar el fet. Un número de 48 pàgines quadruplicant l'edició normal que és de dotze.

El divendres, 28 d'abril, dins el marc festiu d'aquest número 100, tingué lloc a Ca Ses Monges una conferència sobre la problemàtica lingüística. El dissabte, també en el convent hi hagué una projecció de diapositives sobre Kènia, mentre que el diumenge 30 d'abril tenien lloc un passacarrers a càrrec de la banda de tambors i trompetes de la vila, festes infantils a la plaça i... per acabar una excel·lent torrada de pa amb llonganissa i botifarró, ben servida de vi i de bona música. Les bones notes a la darrera nit abrilenca la posaren els grups "Germans Rosselló", "Arcanvir", "Sa Calobra" i "Sis som".

Fou en definitiva una festa agradable, que per desgràcia sols passen cada nou anys, els mateixos que ha complit la revista germana "Santa Bàrbara". Des d'aquestes pàgines, els hi desitjam llarga vida en aquesta tasca, tan sovint malentesa com és la d'informar i permetre la comunicació escrita entre gent d'una mateixa comunitat. Felicitats !.

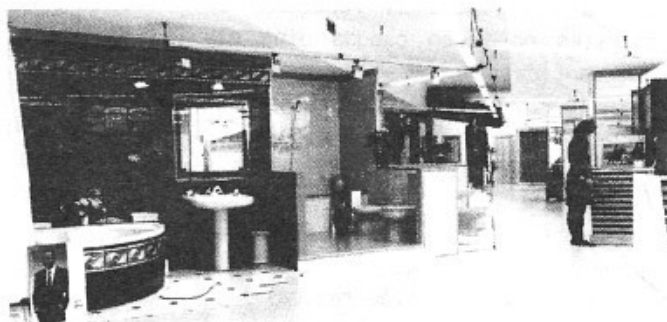
En el Centro de la Isla, EL CENTRO DE LA CONSTRUCCION.

CERAMICAR

Desde ahora, el Centro de la Construcción de Mallorca. Porque a nuestra ya conocida fábrica de ladrillos, tejas, baldosas de barro cocido, bovedillas, bosells, etc. hemos inaugurado 1.800 m². de amplias y modernas instalaciones íntegramente dedicadas a la exposición, venta y almacén de elementos para la construcción.

Cerámicas, aislamientos, sanitarios, pavimentos, ... todo de primera calidad y más a su alcance que nunca, para ofrecerle el mejor de los Servicios. Por completo.

Así es hoy
CERAMICAR.
Estamos a la entrada
de Vilafranca.
Entre a conocernos.
Le vamos
a sorprender.

CERAMICAR S.A.
MATERIALES PARA LA CONSTRUCCION

Ctra. Palma, Km. 38. Tels. 560154-560615 - 07250 VILAFRANCA

LES HORTALISSES

LA CARABASSA

Alguns autors asseguren que la carabassa és originària d'Amèrica, si bé és cert que moltes de les varietats més conegudes provenen d'allà. Abans del descobriment del nou món els romans ja havien introduït aquesta planta en Europa provinent de la Índia. També s'han trobat carabasses silvestres en la Guinea Africana.

Existeix un sinfí de varietats d'aquesta espècie, però ens ocuparem principalment d'aquelles que tenen un valor culinari i dietètic més interessant degut al seu gust, sabor, consistència, contingut alimentici, etc. La de "violín", per exemple, allargada de cant ataronjada i de sabor dolç. La "bolonia", o "jocohana" és rodona, aplanada i amb costelles; el "chaiote", és blanc de tamany dues vegades el puny, té pels en la pell i alberga en el seu interior una única i gran llavor; existeixen també la de "Nápoles", la de cabell d'àngel, la vulgar, la marina, l'americana, etc.

La carabassa és el fruit de la carabassera. És una planta herbàcia anual de gran vivacitat que pertany a la família de les cucurbitàcies.

ASPECTES

DIETETICS I MEDICINALS

Des del punt de vista dietètic, la carabassa representa una aportació d'hidrats de carboni molt curt. És també molt rica en sals alcalines (aliment de caràcter bàsic) i amb caroteno (vitamina

A). Conté amb molt petites quantitats; Vitamina, C, B1, B2 i PP. El seu principal contingut és aigua, el 93%.

Les seves propietats medicinals són molt variades; és un aliment de fàcil digestió amb virtuts diabètiques i laxants.

Les seves llavors, sobretot a Grècia i a Turquia, se les mengen crues i en dejú, per espel·lir els cucs intestinals. Esmicolades i cuites són molt útils per combatre l'insomni i els dolors pertinaces. Es tracta doncs d'un aliment molt desintoxicant per persones grasses o amb restrenyament.

RECEPTA CULINÀRIA

Es rosteix la carabassa i es separa la pell de la popa, si es fa sencera, i es pica ben picada. Una vegada fet això es mescla amb ous i una tassa gran de farina (millor integral), canyella molta, gíngebre molt i si es vol també sucre moreno. Després es posa al forn vint-i-cinc minuts. Una vegada cuita, convé antes de treure-la del motllo, deixar-la refredar per a què no es rompi, i a menjar-la que és ben bona.

EL CARABASSÓ

És un poc difícil de determinar l'origen del carabassó, ja que els botànics no es posen d'acord sobre la seva procedència. Aquesta hortalissa que li agrada els climes càlids, molt popular i escampada en tot el Mediterrani, és una planta herbàcia anual de talls rastrejadors i que igual que la carabassa pertany

a la família de les cucurbitàcies. Com la majoria d'aquesta espècie, les flors femenines, que es converteixen en fruit, es troben en la mateixa planta que les flors masculines de corolla ampla amb pètals soldats, color or ataronjat.

PROPIETATS

Els carabassons es mengen normalment cuits. Són molt digestius al no contenir lípids, poc sucre (sols el 2 per cent), i endemés són molt pocs calòrics (només vuit calories per cent grams).

El seu poder diurètic (contenen de 80 a 90 % d'aigua) i les seves propietats suavement laxants, es fan ideals per les dietes de control de pes. Els seus mucíl·lags les fan aconsellables per a persones restretes, essent poc recomenables en canvi a les persones propenses a les diarrees.

Resulten idonis en dietes de desintoxicació i problemes renals per les seves propietats diurètiques. Cal recordar, en cas de gota, reuma, artritis, retenció d'orina i cistitis.

El carabassó té fama de ser fat però sorprendrà els nostres paladars si els adobem bé, si els couem amb abundants herbes aromàtiques i si els acompanyem amb aliments més forts, els quals suavitzarà el gust.

BARTOMEU CATALÀ.

**ESTA PRIMAVERA
DEJATE TENTAR
POR NUESTRAS
OFERTAS**

**TU HIPERMERCADO
FAAVORITO**

**HIPER
MANACOR**

L'O.C.B. DEMANA AL CAP DE RÀDIO NACIONAL D'ESPANYA QUE "RÀDIO 4" SIGUI, EN LA PRÀCTICA, L'EMISSORA PÚBLICA AUTONÒMICA DE LES ILLES BALEARS

També, més mitjans materials per a la C.A. en la nova etapa i un clar compromís en defensa de la nostra identitat.

En la línia d'una especial atenció a la influència dels mitjans massius de comunicació dins el procés de normalització, defensa i promoció de la nostra llengua i cultura, els representants de l'Obra Cultural Balear (el Vicepresident Maties Oliver i el Gerent Antoni Mir) es van entrevistar dia 7 d'abril amb el Director General de la xarxa d'emissores públiques de Ràdio (RNE), Enric Sopena, braç dret en aquest mitjà del nou Director de l'Ens Públic RTVE, Luis Solana. Acompanyaven el Director General els Directors Territorials de Ràdio Nacional d'Espanya a Catalunya i Illes Balears, Andreu Manresa i Joan-Carles Muntaner.

L'O.C.B. va explicar a Sopena la valoració essencial dels mitjans que

com la ràdio i la TV tenen en el procés de recuperació i ús de la llengua pròpia, tant a la nostra C.A. com a la resta dels països de parla catalana. Expressaren especial preocupació pel cas de les Illes (donada la quasi total castellanització de la ràdio privada) i del País Valencià (per la regressió en l'ús, la degradació i la confusió social del fet lingüístic), allà on el Director de RNE va anunciar la propera posada en marxa d'una emissora de ràdio de RTVE exclusivament en català/valencià.

En el cas de les Illes Balears, els portaveus de l'O.C.B. van explicar que RNE hauria de fer una tasca de suplència a causa de l'absència d'emissores de ràdio institucionals d'àmbit autonòmic, i en aquest sentit expressaren la satis-

facció pel paper que juga ja Ràdio 4, per a la qual es van demanar més medis (així com en general per a les instal·lacions de RNE a les Illes Balears) i la consolidació de la seva inserció a l'àrea territorial de la llengua catalana (tot seguint el marc proposat per TVE i corregint les greus deficiències que segons l'OCB hi ha en aquest camp). També es demanà el disseny d'un projecte complet de conversió de Ràdio 4 pràcticament en l'emissora pública de les Illes Balears, en la línia ja encetada, pla en què l'OCB voldria participar i pel qual oferí la seva col·laboració. L'Obra Cultural també va reconèixer el paper històric de RTVE en l'ús del català a la Ràdio i TV, així com el gran pes actual de l'emissora, i va proposar una política de col·laboració que es concretaria en propers encontres.

15 abril 1989. ■

39

GLOSES

ES FORN DE'N JAUMET

JAUME NIGORRA.

Per no pegar a sa vorera de bades m'ha aixecat dejorn, quasi m'he posat a tomar es forn casi m'ha agafat plorera.

Cinquanta anys de forner són molts de dies passats, i si no les he aprofitats veure, ara ja no podré.

A les dues des matí m'aixecava a pastar, i per al futbol jugar me dormia pes camí.

Per esser a temps a sa feina molts de dies no dinava, sa juguera me matava i no pensava a agafar s'eina.

Molts encara en faran per donar pa a sa gent, i en no donar rendiment altres, també les desferan.

Poques coses vaig tudar perquè era ben acertat, tan calent com refredat sempre bé feia quedar.

Tot té fi en aquest món tot lo que neix "finirà", però... el meu cor sempre dirà vaja "alaja" de forn!

Jesús, Sant Pau gloriós ! que tingueu revelació, jo sempre amb gran devoció des forn he estat orgullós.

Per coure, sempre ha estat de lo milloret des poble, tan per veí com per noble dels veinats sempre alabat.

Sa gent ja no hi duran a coure pus ensaimades, i després de tantes fornades tots plegats se diran:

"En Jaume ha tomat es forn i ja no courà pus pa, sempre he sentit contar que no hi ha temps que no torn".

Tot quan neix destinat està a tenir un poc d'existència, és trist veure s'herència que a fer trons se n'ha d'anar.

^Lito^ Sansó la pilota fou el seu món

Rafel Sansó Sardans "Lito", fill del conegut metge Josep Sansó i de mare catalana, Aina Sardans, nesqué a Barcelona a la tardor de 1937, concretament el 30 d'octubre. De ben jove net s' enamorà de la pilota, del món del futbol, un esport que compaginà amb els estudis fins el 1957. Aquest any fitxà pel Mallorca, que aleshores jugava a la II Divisió i "Lito" acabava el darrer any de magisteri. Li mancà una signatura per aprovar, però les ganes del futbol pogueren més que les d'acabar la carrera. Els

seus inicis estudiantils foren en el col·legi "La Salle" de Ciutat, mentre que a Manacor hi cursà el batxillerat.

Entre l'amor al futbol i els estudis, sorgí un altre amor de nom Catalina, amb qui contrauria matrimoni, del que nesqué "José", tot un feel acompanyant a tots els camps de futbol, on "Lito" jugava, entrenava o simplement el partit mereixia la seva atenció.

Els seus començaments futbolístics a l'Escolar de Capdepera foren realment

El proper 2 de juny es complirà el X aniversari de la mort del gran esportista vilafranquer "Lito" Sansó. Aleshores, no sols l'esport local, sinó tot l'esport alear va perdre a una excel·lenta persona i a un gran entrenador que prometia arribar molt lluny. "Lito" vivia no del, sinó pel futbol. El futbol li donava vida, el futbol el feia viure. De vuit a deu partits per setmana, a qualsevol indret on hi rodés la pilota allà hi era "Lito". Durant la seva llarga carrera esportiva, en una vida tristament curta, com a jugador arribà a jugar amb el R. Mallorca

fulgurants. Recents complits els disset anys, en època de juvenil, l'Escolar pagava cada diumenge una multa per poder-lo alinear amb l'equip de tercera divisió. Era el 1954, "Lito", un davanter que pega a la pilota amb les dues cames i té una rematada de cap prou envejable, destaca amb el seu joc com a interior. És el temps en que els equips juguen amb cinc davanterers. A les temporades 55-56 i 56-57 "Lito" es poleix com un futbolista sagaç i intel·ligent i d'una brivallada que deixa a les defenses assegurades tan sovint que el porta a ser un dels golejadors millors de l'illa.

Als 19 anys, temporada

57-58 el R. Mallorca s'interessa pels serveis del jugador vilafranquer. Els traspàs de l'Escolar de Capdepera a l'equip degà es firma a l'estiu del 57. Per uns retalls de "Diario de Mallorca" amb data, 17 d'octubre del mateix any, es constata emperò que l'entrenador Gual del Mallorca no confià massa en les possibilitats de "Lito" Sansó, qui es queixa de la manca d'oportunitats. D'igual manera, es comprova com el seu lloc de davanter es canvia pel de central a la línia defensiva.

La seva estança en el Mallorca no fou massa llarga, ja que a la temporada següent, 58-59, fitxava pel Felanitx.

i com entrenador, quan iniciava l'escalada, li esdevingué la partida.

El Vilafranca, amb ell com entrenador va conèixer el seu millor temps a la temporada 77-78.

En aquesta temporada, el club vilafranquer estigué a punt de pujar a la III Divisió Nacional.

Per uns instants, amb el següent reportatge podem reviure una mica la glòria del futbol local, en que malgrat avui sembli una esbrevada il·lusió.

El C.E. Vilafranca de "Lito" Sansó és un enyorat passat i deu anys després de la seva mort s'ha convertit en una història present que val la pena recordar.

entrenador. Amb la seva doble funció participa dels moments de consolidació del club. A la temporada 72-73 i 73-74, el Vilafranca compta amb entrenador i "Lito" juga les seves dues darreres temporades al futbol, en una posició de home "líbero", als seus 36 ja no donen per masses carreres amb les defenses contràries.

A l'any següent, "Lito" no es va quedar com entrenador a Vilafranca, sinó que fou el Sant Joan qui s'adelantà a la temporada 74-75, a la directiva vilafranquera en fer-se amb els serveis de "Lito" Sansó fins a la temporada 76-77. Durant les tres temporades en que "Lito" entrenà l'equip del Sant Joan, els santjoaners visqueren la seva època orada de futbol. No hi mancaren les rivalitats entre vilafranquers i santjoaners, a més si es té en compte que ambdós equips eren dels capdavanters a la regional preferent. Amb "Lito" a la banqueta del Sant Joan i realitzant unes temporades sorprenents els directius del C.U. Vilafranca aconseguiren que a la temporada 77-78 "Lito" entrenàs el primer equip. A Vilafranca corr el temps en que la cantera es cultiva i comencen a sorgir els equips; alevins, infantils i juvenils.

Es aquesta mateixa temporada, amb "Lito" a la banqueta i amb algunes cares de vilafranquers lluint la camiseta verda-i-blanca, quan el Vilafranca viu l'esplendor futbolístic realitzant una campanya extraordinària. Després de realitzar una lliga excel·lent, classificant-se per jugar

la lligueta d'ascens a la III Divisió Nacional, el Vilafranca donà rèplica a tots els favorits i es plantà com un vertader gallet.

A la temporada 78-79, vivint una mica del somni de la passada, el Vilafranca estigué a punt de classificar-se dintre els sis primers llocs que donaven opció a integrar-se dins la recent estructuració de la III Divisió Balear.

En que el Vilafranca es mantingué dins la regional preferent, aquesta temporada 78-79 marcà una mica el futur del futbol a la nostra vila. La reconversió amb jugadors de la cantera començà a dividir a la directiva per la temporada 79-80. Aleshores "Lito" deixà d'entrenar el Vilafranca i fitxà com entrenador del Porreres en el maig del 79. Emperò, el Porreres no arribà a comptar de veres amb els seus serveis. Era un dissabte, 2 de juny, un dia de calor, plena antesala de l'estiu ja proper, quan "Lito" juntament amb l'equip de veterans del Vilafranca jugaren un partit amistós amb els veterans santjoaners. Després del partit, "Lito" es trobà indispost, el cor que havia aguantat tantes emocions, penes i alegries futboleres, deixava de funcionar. En "Lito" se n'havia anat, ens deixava. El gran "Lito" havia mort i el món esportiu de Mallorca sentia la seva partida. "Lito" no fou mai ni un jugador ni un home polèmic, i les seves grans virtuts i personalitat li procuraren un ampli cercle d'amistats.

77-78 TEMPORADA ORADA

La retrobada de "Lito" Sansó amb l'equip verdiblanco

1970, partit entre veterans del "Sant Martí" i el Vilafranca.

El proper 2 de juny, es compleix el Xè aniversari de la mort del gran futbolista i entrenador "Lito".

---

de Vilafranca a la temporada 77-78 fou el principi del gran any futbolístic vilafranquer, amb Antoni Barceló a la presidència del club de futbol. "Lito" era un entrenador prou valorat després de tres grans campanyes amb el C.E. Sant Joan, i la plantilla de jugadors de les més taxades a la regional preferent.

Després de la classificació per jugar la lligueta d'ascens a la III Divisió Nacional, al Vilafranca li varen correspondre com adversaris els equips; Murense, Manacor i Sant Rafel d'Eivissa. Manacor i Murense, foren considerats

---

El 12 d'octubre de 1979 el Vilafranca li retia homenatge amb un partit contra una selecció balear.

---

a priori com a grans favorits per fer-se amb el campionat de grup que disputaria la final d'ascens amb el campió de l'altre grup compost per; Calvià, Soller, Atlètic Ciutadella i Felanitx.

Però en els primers partits de la lligueta el Vilafranca de "Lito" ja es va dibuixar com un gallet a tenir en compte. El Murense caia per un contundent 3-0 a Vilafranca. Era l'avís de que el conjunt vilafranquer donaria guerra. El Manacor, dins Na Capellera també es va sorprendre davant l'empat a un gol amb que acabà el partit amb l'equip

vilafranquer.

En un partit anterior el Sant Rafel d'Eivissa havia perdut per 1-0 dins la nostra vila. A la segona volta, les coses no podien començar de nou millor. Per 1-2, el Vilafranca s'imposava a Muro a un Murense que ja perdia tota opció. En el següent partit a Eivissa, l'afició anava practicamente llançada igual que l'equip de futbol cap a la III Divisió. Foren més d'un centenar de vilafranques els qui marxaren cap a l'illa germana per acompanyar al seu Vilafranca, en uns moments que es perfilaven com històrics pel nostre esport. Amb un empat a un gol, la satisfacció era patent entre la legió d'aficionats i directius. Ja sols mancava rebre el potent Manacor que només havia perdut un punt el de dins ca seva front al mateix Vilafranca.

LA IL·LUSIO PERDUDA

En el darrer partit de la lligueta, el Vilafranca rebia al Manacor. El camp

"Lito" un gran davanter i un gran golejador

municipal d'esports de la vila enregistrarà una gran entrada amb molts aficionats locals superats per una autèntica legió de seguidors manacorers. Estava en joc el passar a la final de la fase d'ascens a la III Divisió contra el Felanitx campió de l'altre grup.

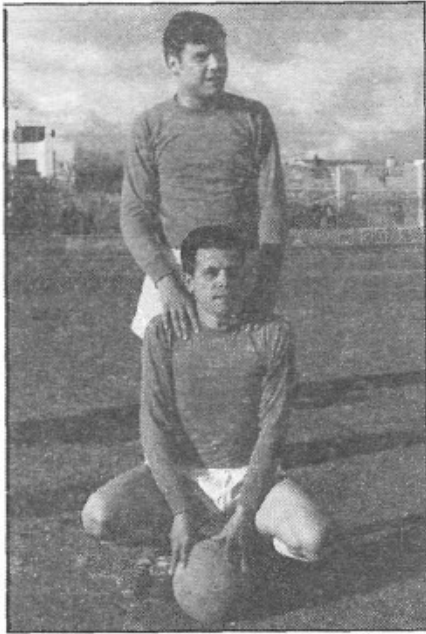
L'encontre, endemés d'emocionant, resultà polèmic per algunes decisions arbitrals de De la Càmera. A la primera part s'adavantà el Manacor i a la segona part el 0-1 ja no s'alteraria. La mala sort i el voler i no poder dels; Aguiló, Carrasco, Ortega, Perales, Crehuet, Espinosa, Alcaraz, Gayà, Tugores, Izquierdo, Vidal, etc., i la mala actuació arbitral impediren que el Vilafranca arribés a enfrontar-se al Felanitx a la final. De totes formes l'equip de "Lito" Sansó acabava amb el cap ben alt el que ha estat la millor temporada futbolística del C.E. Vilafranca al llarg de la seva història.

El Vilafranca dels anys 70, començava una nova època

Amb En "Lito" com entrenador, el club de futbol estigué a punt de conseguir l'ascens a la III Divisió.

←
"Lito" Sansó morí a Sant Joan després d'haver jugat un partit entre aficionats de Sant Joan i Vilafranca.

"LITO", ADEU AL GRAN ESPORTISTA VILAFRANQUER

La mort de "Lito" Sansó el 2 de juny de 1979 deixà coix l'esport local i també la seva partida es va sentir en el món del futbol mallorquí. Aleshores havien estat 27 anys de lluita en el futbol aficionat i un com professional. Als seus 42 anys "Lito" havia triomfat però per davant li quedava tot un grapat d'anys per entrenar, per veure futbol, per fer llargues xerrades a "Cas Ros", jugar al billar, joc al que era molt aficionat. Li quedava tant de temps per seguir de prop la cantera vilafranquera i qui sap avui el futbol no es trobaria en la situació en que es troba. De ben segur que el gran "Lito" no ho hauria permès.

Miquel Barceló.

==== Pere Fons =====

Santa Bàrbara

Cent revistes, cent pensaments, cent vegades de reunir-se un grup d'amics per pensar, per cercar, per recollir, per observar, per escriure, per confeccionar, etc.

El mal temps les calabruixades, les ventades, les torrades de sol, no han pogut amb Santa Bàrbara.

Autoritats civils i eclesiàstiques, grups contraris a la neta veritat, males llengües i pensaments perversos, - s'han esfondrat contra la torre de Santa Bàrbara.

Tot és mortal, tot mor, tot pot morir. però Santa Bàrbara ja ha passat pel foc purificador hi ha resistit l'alta i la baixa temperatura.

En uns moments difícils, quan les esferes eclesiàstiques profunditzaven dins la comandera amb ganys destructores, Santa Bàrbara va nodrir un fill, "Es Moli Nou", un fill per defensar-la, per apuntalar-la, per fer-li costat, per preparar un camp lliure, independent, per si la destralt farisàica arribàs al viu; però la mare, la Santa Bàrbara, dia a dia, mes a mes, amb més o manco pàgines, amb més o manco col·laboradors, ha sortit al carrer, ha visitat les famílies, ha fet afribar a qui l'ha volguda, una idea fresca i bona.

En aquests moments, no tenc present cap plana de "Santa Bàrbara" ni d'"Es Moli Nou", que hagi aixecat crítica

una contra l'altra. És que, pens, mare i fill han estat d'acord, han nedat dins les aigües del respecte mutu i de la col·laboració silenciosa

És que Santa Bàrbara, com ens deia Jaume Santandreu en aquells sermons famosos, va estar tancada dins una torre per ordre de són pare, perquè ella volia defensar la seva integritat i llibertat.

Quan perillava que Santa Bàrbara, revista, pogués tornar estar tancada per ordre de pares eclesiàstics, els seus col·laboradors li preparaven una sortida, "Es Moli Nou", per si arribàs el cas de privació de llibertat. Aquest cas no ha arribat de tot, encara que ha tengut moments no massa fàcils.

Enhorabona a tots els qui han fet possible que Santa Bàrbara continui essent allò que volgué esser des de el seu naixement. Així demostra el seny d'una gran part de vilans, l'esperit de continuïtat, la feina desinteressada i les ganys de més cultura i amistat.

El temps

GLOSES

ABRIL

40%	17	52%	18	55%	19
23°	10°	23°	11°	21°	12°
92%	20	62%	21	41%	22
19°	11°	20°	12°	21°	11°
58%	23	94%	24	85%	25
22°	11°	17°	11°	18°	11°
89%	26	69%	27	37%	28
18°	13°	19°	11°	23°	11°
33%	29	48%	30		31
22°	11°	22°	11°		—

MAIG

		40%	24		
		23°	11°		
29%	2	32%	3	31%	4
25°	11°	27°	12°	28°	11°
32%	5	29%	6	27%	7
28°	13°	30°	14°	28°	13°
30%	8	49%	9	47%	10
26°	12°	25°	14°	25°	13°
39%	11	38%	12	46%	13
24°	12°	25°	11°	26°	13°
48%	14		15		16
27°	13°				—

BIEL MONTSERRAT

Te salud Biel Montserrat però amb poques il.lusions, dubt que ses teves cançons ningú hi trobi habilitat.

Perdonem Jaume Nigorra, gràcies per haver-me alabat, jo vaig molt poc entrenat i tu veus que em guanyes a correr

Jo no t'he parlat de córrer és de cançons que poc en saps, molt de veis has agraviats i hasta qualcun de jove.

Si he dit una mentida ha estat sense voler, m'agrada dir lo que es ver si veig que qualcú s'oblida.

Si hi ha qualque cosa vera tu lo que has de fer es callar, lo que va passar, va passar, i ara democràcia sencera.

O jo no sé que és democràcia o jo camin de cluccis, entre mentides i embuis m'equivoc, que vols que faci?.

Tu has de mester llendera tu desajustes sa moral, di bo an es que fa mal no t'entenc de cap manera.

Jo vaig anar poc a escola, qualque pic prov de glosar, el meu cervell ja redola si vols ho puc deixar anar.

No dic que ho deixis anar però que tenguis mirament i que donis entenent allà on vas a pegar.

Jaume me xerres molt guixat per mi vas amb mala idea respect sa gent jove i veia i molts que m'han alabat.

Sempre estás amb ses mateixes saps que hi vas d'equivocat, si tu sentisses ses queixes veuries lo que has molestat.

Jo vaig neixer a foravila de dos bessons som es darrer, me varen donar a dida, que me cuidava sa vida com una mare de bé.

Crec que te deixaré anar veig que es teu cap no té cura, no hauria de tornar anyorar quaranta anys de dictadura.

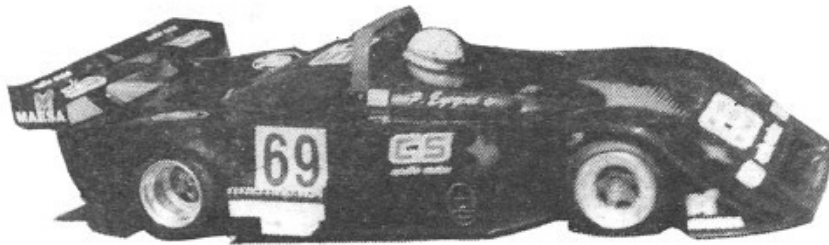
Mira que ho ets malpensat amb lo bé que van ses coses, per dues bromes en gloses es viure bé també és cansat.

N'hi ha amb sa sang a sa cresta mira si pots millorar, que el món així com està potser que qualcú t'investesca.

No és que tengui res segur nirviós potser m'hi posi, me fas pensar que aquest negoci el deus voler tot per tu.

Pareix que fas tot lo que pots per retreure lo que va passar, això és igual que donar tocs lo teu ningú ho llegirà.

Faig gloses per cabilar, es qui tenguin paciència i perquè puguin millorar els dèbils de consciència

Sols tres mesos després de la seva fundació, el Racing Club T.R. de Vilafranca - s' està demostrant com una associació esportiva molt activa si es té en compte el ferme dinamisme de la majoria dels seus 25 socis en algunes competicions de cert relleu.

Fins ara, han participat en la seguretat de tres rallyes puntuables pel campionat de Balears, en el Rallye de Montuïri i en el Rallye des Pla. Per altra banda, el president del club, Rafel "Rabassa", ha actuat de comisari esportiu en el "Rallye Motoreste". Recentment, alguns membres del Racing Club T.R. de Vilafranca han participat en la seguretat de la "Pujada al Puig Major", prova puntuable pel campionat d'Espanya, i també en la seguretat de "Autocros Manacor", puntuable pel campionat de Balears.

Entre altres activitats que desenvolupa el club, destaca la realització actual d' un curset per a la formació de comisaris esportius. Cada divendres a partir de les 9 del vespre, uns sis aficionats del Racing Club T.R. assisteixen a la formació teòrica i pràctica del comisariat. Segons ens ha informat Rafel "Rabassa", la inscripció està encara oberta a qualsevol interessat.

Formen l'actual junta directiva; Rafel Sansó, com president, Bernardí Gelabert, secretari; Antoni Gomis, vicepresident; i Esteve Barceló com secretari; seguit de cinc vocals.

Dels projectes "in mente", cal destacar la més que possible exposició de cotxes de carreres i també de vehicles d'importació, que ben bé en podria dur a terme durant les properes festes de la Beata o a la propera Festa del Meló.

Un altre interessant projecte del Racing Club T.R. de Vilafranca és el dur a terme l'organització d' un rallye puntuable pel campionat de Balears a la nostra vila. Emperò no sembla, aquesta, una tasca ni mica fàcil. La planificació de la prova apunta a que amb un poc de sort es pugui fer l'any qui ve, sinó ja hauria de ser en el 1990. Les possibilitats econòmiques són tot un element a tenir en compte. Es precisa com a mínim d' un milió i mig de pessetes, a més de comptar amb el suport d'empreses locals i comerços així com de més voluntaris vilafranquers que vulguin ajudar a que la prova sigui una realitat.

Són en definitiva una sèrie de projectes dignes de rebre tot el suport que calgui per a que es facin realitat i els socis d' aquest nou i actiu club esportiu es puguin també sentir plenament satisfets. Treball per aconseguir-ho sembla que no en mancarà.

TORNEIG FUTBOL SALA

Aquest dia 19 del present mes acabava el termini per a la inscripció de clubs de futbol sala interessats en participar a la propera edició que començarà el proper mes de juny. Amb l'arribada de l'estiu, torna l'activitat esportiva en el poliesportiu escolar per setx any consecutiu serà escenari d'una competició totalment consolidada després dels seus primers cinc anys d'existència.

M. Barceló.

NOTICIARI DE LA VILA

DEFUNCIONS:

SOR CATALINA OLIVER FERRER
morí el 24 d' Abril als 55
anys. DESCANSI EN PAU.

Tercer aniversari i... a cobrar !.

Aquest mes es compleix el tercer aniversari de la revista. Això vol dir que ja fa tres anys que rodem pels carrers de la vila, de casa en casa procurant dur la informació més recent a tots els nostres lectors. A partir del proper mes de juny es durà a terme el cobrament de les QUOTES DE SOCIS per l'any 89. Serà la mateixa quantitat que l'any anterior es a dir 1.500.- PESSETES. Dins la nova reestructuració administrativa de la nostra revista PERE GARI FERRIOL queda com encarregat del repartiment de les revistes tant a la part alta, carretera o part baixa de la vila. D'igual forma PERE GARI serà l'encarregat del cobrament de les quotes que es faran efectives a partir del primer de juny.

Vist i no vist

Alguns horabaixes d'aquesta primera quinzena de maig, s'ha pogut veure un globus pel cel de la vila. Seguint amb notícies de l'aire, ens han arribat noves de que "Air Mercader" ha canviat l'ultralleuger per un de millor. Ja diuen que, **No hi ha com prosperar !.**

Les broadores que ja fa uns vint anys feien feina a "Ca Mestre Pep Piquenyo", cada any solen fer un dinar de companyerisme per recordar aquells bon temps de feina en grup. A la foto les podem veure (no hi són totes les que hi eren), després del dinar del passat diumenge 7 de maig.

Eufòria barcelonista

Els culés de la vila van més inflats que un pastís de merengue. Després de la victòria barcelonista a Berna, on jugà la final de la "Recopa" contra la Sampdoria, el passat 10 de maig, bastants d'aficionats al Barça, varen exterioritzar la seva alegria per la carretera. Durant el partit, cada un del dos gols marcats foren celebrat amb cohets, amollats en traca quan el partit finalitzà. Segons algunes fonts "madridistes" aquests cohets se guardaven des de la final de Sevilla. No és d'estranyar per tant que n'hi hagués qualcun que fos "famella".

Ball de Pagès

A partir del pròxim diumenge, i després ja cada tercer diumenge de mes, en el local social de la residència, a partir de les 17,30 h., hi haurà **Ball de Pagès.**

"ES MOLÍ NOU"

C. Joan Barceló, 29.
VILAFRANCA.

Edita: OCB-Vilafranca
Dip. Leg. PM-366-1986
Imprimeix: "Edicions
Manacor SA". Ronda del
Port, 60. MANACOR.

La revista no es reponsabilitza del articles que van signats.

El pressupost del 89 puja a 48.000.000.- de pessetes

La construcció d'una plaça obre la polèmica entre ajuntament i veïnats afectats

La construcció de la plaça nova entre els carrers; Bonany, Pare Jaume Rossello i Mestre Bauçà ha creat un conflicte entre Ajuntament i veïnats afectats, que acabarà amb l'expropiació dels terrenys per part del primer als darrers. Així ho permetrà la modificació de les normes subsidiàries que fou aprovada a la sessió plenària que amb caràcter extraordinari es celebrà el passat 18 d'abril.

Després de diverses reunions entre Ajuntament i afectats, no va haver-hi cap tipus d'acord pel que l'Ajuntament es fes amb la titularitat dels terrenys a canvi d'un sistema de compensació. Mentre els veïnats han assegurat haver sortit decebuts de cada una de les reunions, per la manca de voluntat del batle, aquest ha assegurat que se'ls hi havia fet una sèrie de propostes als afectats, una d'elles era que els propietaris dels terrenys fessin ells mateixos l'obra, i que no n'havien acceptada cap.

I en el ple, el PSM acusà a Bernat Garí, també de manca de voluntat per arribar a un acord al temps que criticava la política d'obres. Pel grup de l'oposició l'obra no és urgent per a que es tenguí que fer amb tantes presses. Denuncià el fet de que uns tarongers dels terrenys afectats estessin catalogats com ametlers i també que es volgués assustar als propietaris amb amenaces d'expropiació. Bernat Garí, qualificà de "absurds" alguns afirmacions fetes des del grup de l'oposició i assegurarà

Fotos: Francesc Amengual

que en tot moment havia actuat en el marc legal. Després d'una llarga exposició de punts de vista contraposats, era aprovada amb els vots del Partit Popular, la modificació de les normes subsidiàries.

En un altre punt de l'ordre del dia fou aprovada la distribució de les subvencions que enguany, degut al gran augment pressupostari han arribat a les 915.000.- pessetes. La distribució final quedà tal com segueix:

- ASSOC. PARES ALUMNES	400.000.-
ASS. TERCERA EDAT	150.000.-
CLUB VOLEIBOL	85.000.-
RACING CLUB T.R.	75.000.-
COL.LEGI J.MESQUIDA	75.000.-
GRUP D'ESPLAI	50.000.-
GRUP EXCURSIONISTA	40.000.-
OBRA CULTURAL BALEAR	40.000.-

Arribat el punt de repartir la partida de "Despeses de representació" ni PP ni PSM arribaren a cap acord. Segons el PSM cada any es cerca la millor manera de que els regidors de l'oposició quedin

també a darrera a l'hora de cobrar. El repartiment aprovat queda així:

BATLE	780.000.-
T. DE BATLE I DIP.	504.000.-
REGIDORS (6)	216.000.-

A l'hora d'aprovar les despeses del funcionariat de l'Ajuntament, s'acordà l'augment d'un 4%. En un altre ordre es varen aprendre els acords; de nomenar jutge de pau a Jaume Estrany i a Sebastià Rosselló, el seu substitut, mentre que Margalida Sastre Nicolau era elegida recaptadora municipal. I com a punt final s'aprovà el pressupost ordinari de 1989 que puja a 48.000.000.- de pessetes, gairebé un 60% més que l'any 1988. Aquest augment espectacular és degut en gran mesura al mateix augment de la contribució urbana i a l'augment previst a l'apartat de llicències d'obres.

MIQUEL BARCELO.